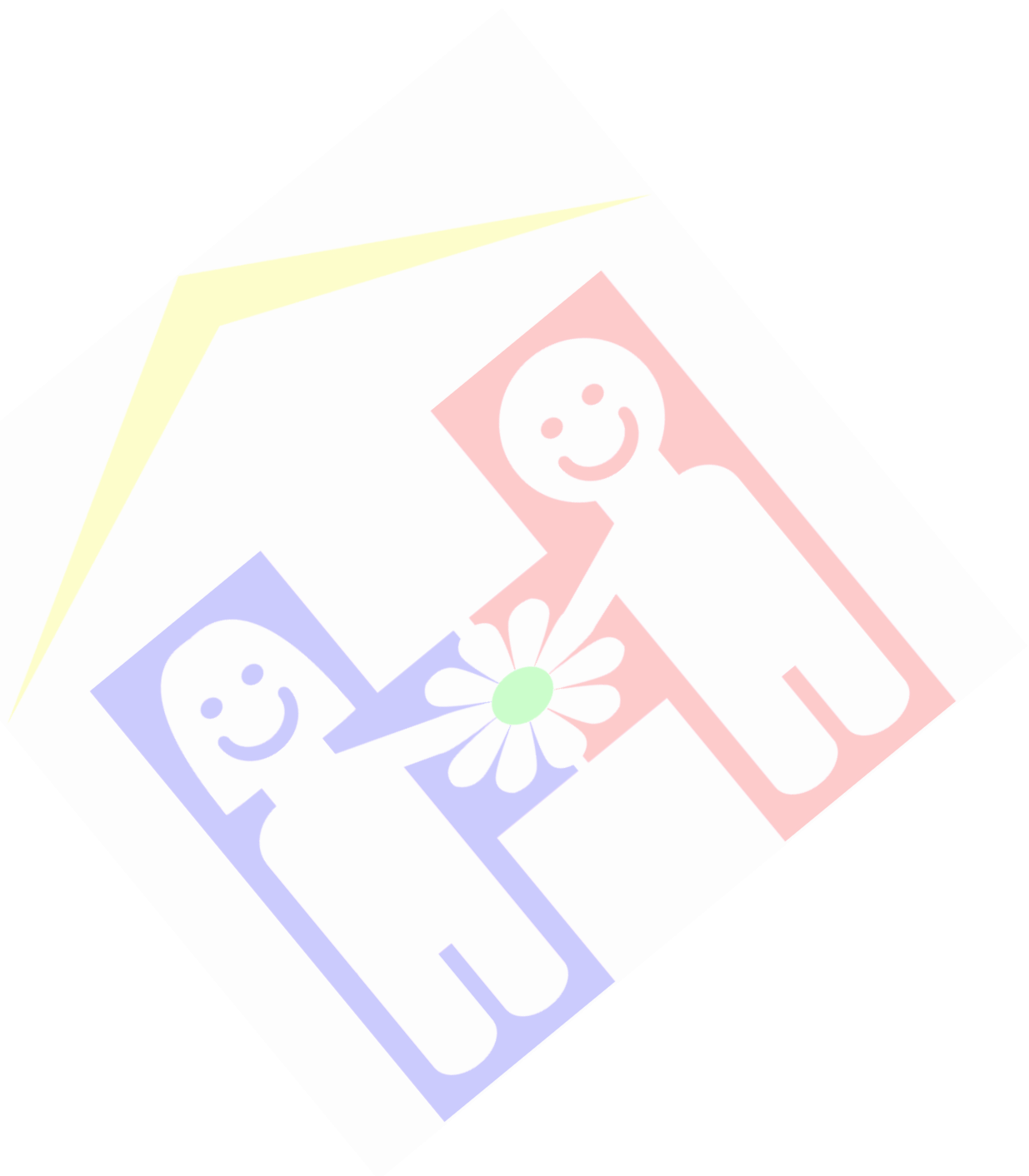

Leikskólinn Barnaból

Námsmarkmið 5 ára barna

Hagnýtar upplýsingar

Leikskólinn Barnaból er staðsettur við Strandgötu 2a, 545 Skagaströnd

Símanúmer skólans: 452-2706

Skólastjóri: Þorgerður Anna Arnardóttir

Kennari 5 ára starfs er:

Lilja Guðlaug Ingólfssdóttir ling@hjalli.is

Netfang: barnaból@hjalli.is

Heimasíða: <http://www.hjalli.is/barnaból/>

Skólinn er opnaður klukkan 7:45 og er lokað klukkan 16:15 alla virka daga.

Forföll nemenda

Forráðamenn tilkynna forföll barna í upphafi skóladags til skólans í síma 452-2706 eða á netfang skólans.

Leyfi frá skóla

Ef barn þarf að fá leyfi er haft samband við kjarnakennara, en sé um lengri tíma að ræða en þrjú daga skal sækja um það hjá skólastjórnendum.

Skóladagatal

Foreldraviðtöl eru haldin tvisvar á skólaárinu, í nóvember og mars. Skólastarf fellur niður á skipulagsdögum sem eru 18. ágúst, 3. október, 2. janúar, eftir hádegi 1. apríl og fyrir hádegi 8. júní. Lotur og aðra viðburði skólans má sjá á skóladagatali skólans á heimsíðunni <http://www.hjalli.is/Barnaból/> undir *Daglegt starf*.

Skóladagur barnanna

Skólinn er opnaður kl. 7:45 alla morgna og valstöðvar í boði fram að morgunverði. Hópastarf hefst formlega kl. 9:00 eftir að börn hafa fengið morgunverð og átt næðis stund í léttu morgunvali. Valtími er svo kl. 10:30 síðan tekur við hádegistími og hvíld. Eftir hvíldina er aftur hópatími og í seinni hópatímanum er 5 ára starf unnið af kappi.

Öll börn fá ávaxtamorgunhressingu fyrir valtímann og heimatilbúinn hádegisverð í skólanum. Nónhressing er síðan um 14:30 og eftir hana tekur við val og léttara skólastarf.

Dagskrá og tímaskipulag

07:45 Leikskólinn opnaður - morgunstund

9:00 Samvera - hópatími

10:20 Ávaxtahressing og valfundur

10:30 Valtími inni / úti

11:30 Hádegisverður og hvíld

12:30 Hópatími

13:30 Valtími inni / úti

14:30 Nónhressing

14:50 Síðdegisstarf og útivist

16:15 Leikskólanum lokað

Grunnþættir menntunar og kynjanámskrá

Samkvæmt aðalnámskrá leikskóla frá 2011 eru sex grunnþættir menntunar þessir: *læsi, sjálfbærni, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti, heilbrigði og velferð og sköpun.*

Grunnþættir Hjallastefnunnar í kynjanámskrá eru einnig sex: *agi, sjálfstæði, samskipti, jákvæðni, vinátta, áræðni.*

Ef þessir þættir eru skoðaðir saman, sést í megindráttum að *grunnþættir menntunar eru hin stóru samfélagsmarkmið en grunnþættir kynjanámskrár miða fremur að markmiðum og þjálfun hvers barns.* Skýr tenging er síðan milli grunnþáttanna og kynjanámskrárinnar þar sem einfalt er að para þá saman tvo og tvo. Hver einasti grunnþáttur hinnar nýju námskrár á sér einfaldlega skýran samhljóð við hvern kynjanámskrárþátt eins og hann er skilgreindur í hugmyndafræði Hjallastefnunnar. Hér á

eftir er farið lauslega yfir sameiginlegan kjarna í hverjum kynjanámskrárþætti svo og samsvarandi grunnþætti í aðalnámskrá. Jafnframt er farið yfir hvaða þættir tengjast hvaða meginreglu Hjallastefnunnar.

Agi – Læsi

Fyrsta lota; september

Agi; virðing, hegðun, kurteisi framkoma

Agahugsjón Hjallastefnuskóla byggir á að temja hinn skapandi og óendanlega sterka vilja sem hvert barn kemur með í farteskinu til að takast á við lífið. Ofstýring og valdboð í skólastarfinu bæla og brjóta vilja barna sem mun þá finna sér dular og faldar leiðir með neikvæðum afleiðingum fyrir viðkomandi einstakling. Afskiptaleyfi, ónákvæmni og skortur á eftirfylgd mun hins vegar leyfa viljanum að vaxa stjórnlaust með alvarlegum áhrifum á umhverfið sem geldur stjórnleysisins. Í Hjallastefnustarfi er markmiðið að viljinn sé ræktaður á jákvæðan hátt með frelsi barna á þeim sviðum sem lúta að þeirra eigin réttindum en með skýrum reglum, samkvæmni kennara og skýrri eftirfylgd í samskiptum og umgengi í hópi.

Agakennsla Hjallastefnunnar byggir m.a. á að skapa skýran og einfaldan ramma í bæði umhverfinu og í framkomu og eftirfylgd kennara þar sem börn læra að „lesa“ skólann. Þar má nefna allar merkingar innan sem utan skólaveggja sem gefa sýnileg og nánast áþreifanleg skilaboð um það sem á að gerast og hvernig allt á að vera. Gangar eru merktir með umferðarlínum og örvum, utan á skápum má lesa hvað þeir geyma og alls staðar er merkt hvar hvað á að vera þannig að aldrei skapist óþarfa leit og óöryggi vegna kæruleysis í umgengni um skólann og náms- og starfsgögnin. Börn fara í röðum milli staða í skólanum þegar á þarf að halda og einnig í öðru skólastarfi og þjálfast í skýrum og greinilegum umgengisreglum.

Á sama hátt og börnin „lesa“ umhverfið, eiga þau að getað „lesið“ kennara og annað starfsfólk skólans þar sem í agakennslu Hjallastefnunnar er lögð gríðarleg áhersla á samkvæmni og skýr fyrirmæli kennara til barna í öllum tilvikum þannig að börn viti ávallt nákvæmlega til hvers er ætlast af þeim í hinum ólíku skólaaðstæðum. Þessi skýru skilaboð ásamt r-reglum Hjallastefnunnar, röð, reglu og rútínu, eru forsenda þess að börnum takist vel til og nái að þjálfu hina jákvæðu hegðun í reglu í stað þjálfunar í óreglu þar sem óljóst umhverfi og augnablikshirðuleysi grefur undan skilningi barna á skólastarfinu. Því æfa kennarar og allt starfsfólk skýr og greinileg skilaboð og síðan fyrirsjáanleg viðbrögð til að fylgja þeim eftir. Grundvöllur þess er að allir séu samkvæmir sjálfum sér og samkvæmir þeirri skólamenningu sem byggð hefur verið upp – þar sem það sama gildir í dag og í gær. Þar með verður agaðþjálfunin að grundvelli táknlæsis þar sem bæði sýnilegu tákni og framkoma starfsfólks eru læsileg og skiljanleg vegna samkvæmninnar í röð, reglu og rútínu.

Þessi agaðþjálfun og agaði skilningur á skólaumhverfinu er nákvæmlega hinn sami og sá skilningur sem þarf til læsiþjálfunar í allra víðustu merkingu þess orðs samkvæmt aðalnámskrá og er einmitt fyrsti þáttur í grunnþáttunum sex í nýrri aðalnámskrá. Nákvæm vinna kennara í agaðþjálfun Hjallastefnunnar styður þannig ómetanlega við annað læsi hvort sem um lestrarþjálfun að ræða eða stafrænt læsi, táknlæsi, læsi á listir, læsi í samskiptum og þannig má lengi telja.

Sjálfstæði – Sjálfbærni

Önnur lota; október

Sjálfstæði; sjálfstyrking, sjálfstraust, öryggi, tjáning

Hugsjónir um sjálfbærni eru nátengdar skilningi Hjallastefnufólks á sjálfstæði og sjálfstæðisþjálfun í annarri lotu kynjanámskrárinnar. Þannig má segja að sjálfstæði hvers og eins sé forsenda fyrir þeirri sjálfstæðu hugsun og sjálfstrú sem þarf til að vinna að sjálfbærni í víðustu merkingu þess orðs.

Sjálfstraustið byggir upp sjálfstæðið. Hverju barni er mætt á þess eigin forsendum, leitað er að styrkleikum hvers og eins og unnið samkvæmt þeirri lífsskoðun að allt vaxi og dafni sem fær athygli og stuðning. Starfshættir, sem leyfa öllum að hvíla í styrkleikum sínum, munu sjálfkrafa draga úr veikleikum og áfram byggja upp sjálfstrúna sem er forsenda sjálfbærni í lífsviðhorfum; „ég skipti máli“ og ég get axlað ábyrgð.

Meðal annarra starfsþátta Hjallastefnunnar í sjálfstæðisþjálfun er að þjálfa börn og ungmenni til að skapa eigin lausnir eða leika og nema með opnum efnivið sem hefur ávallt ótal möguleika og ótal útkomur, allt eftir áhuga og aðstæðum hvers og eins. Þar með nýta Hjallastefnuskólar hvorki hefðbundin leikföng og hefðbundið efni barnamenningar (bækur, myndir osfr.) né hefðbundnar námsbækur með eyðuútfyllingum og öðrum stöðluðum hugmyndum um námsferli barna. Markmiðið er að leggja ekki fyrirframgefnar hugmyndir og mótaðar fyrirmyndir í hendur barna þar sem aðrir, oftast fullorðnir, hafa ákvarðað hvernig ákveðin fyrirbæri skuli eiga sér stað og hvernig nám barna skuli þróast með stöðluðum leiðum. Á grundvelli þessa eignast börn þá dýrmætu reynslu að leita að eigin spurningum, eigin svörum og eigin lausnum fremur en að teysta á verksmiðjulausnir og aðkeyptar annarra útkomur sem á endanum býr til búðarhugsun og bíótilfinningar í allt samfélagið. Þessi skapandi sjálfstæðisþáttur Hjallastefnunnar gerir einstaklingum kleift að tileinka sér sjálfbæran hugsunarhátt og öryggi á gagnvart eigin lausnum.

Í sjálfstæðisþjálfuninni er einnig mikil áhersla á úthald samkvæmt trúnni á eigin getu. Sú hugsun ásamt mótlætisæfingum agakennslunnar byggir upp þá seiglu sem dugar til að segja; „Ég gefst ekki upp og ég get leyst málin því að ég þori, get og vil“.

Loks er virðing fyrir umhverfi og náttúru innbyggt í hugmyndafræði Hjallastefnunnar þar sem hófsemi og nægjusemi er ástunduð og efniviður margnýttur og endurnýttur eftir föngum.

Samskipti – Lýðræði og mannréttindi

Þriðja lota; nóvember

Samskipti; umburðarlyndi, hjálpsemi, víðsýni, samstaða

Meðal grundvallarþátta Hjallastefnunnar er sú lífstrú að sterkir einstaklingar geti byggt upp sterkt, félagslegt samfélag þar sem allir eiga sama rétt til að rödd þeirra heyrist og að umhverfið bregðist jákvætt við því sem hver og ein/n hefur fram að færa. Samskiptaþjálfun þriðju lotunnar byggir ofan á agakennslu fyrstu lotunnar en velgengni hópsins þar í byrjun skólaársins ásamt stöðugri eftirfylgd kennarans, er forsenda fyrir því að samskiptamarkmiðin náist.

Öll lykilhugtökin fjögur eða lotulyklar samskiptanna snúast í reynd um lýðræði og mannréttindi. Umburðarlyndi gagnvart sjálfum sér og öðrum er m.a. þjálfað með orðalagsæfingum Hjallastefnunnar sem hjálpa börnum að taka létt á óhöppum og efla traust sitt á að betur gangi næst. Jafnframt er umræða um sérkenni allra í hópnum með veikleikum og styrkleikum grundvöllur að umburðarlyndi og kennsla um fjölbreytni mannlífsins þjálfar víðsýni og virðingu fyrir mannréttindum. Eins má nefna algjöra höfnun Hjallastefnunnar á blórabögglahugsun sem lykil að bæði jákvæðum samskiptum og réttindum allra í samfélaginu þar sem „hver byrjaði“ er aukaatriði heldur er leitað leiða til að gera gott úr öllu og sættast heilum sáttum.

Hjálpsemi er virkur þáttur skólastarfsins því kennarar undirskipta mikið hópnum sínum í fámenna námshópa sem hjálpast að í lausn mála sem jafningjar. Samstaða er grundvöllur að skólastarfi kjarnans þar sem kennarinn heldur stöðugt um samskiptin og nýtir markvissar hópeflisæfingar og vináttuæfingar til að styrkja samstöðuna í hópnum og tryggja hið jákvæða samfélag Hjallastefnunnar. Þar liggur forvörn Hjallastefnunnar gegn ofbeldissamskiptum eins og fram kemur í áætlun Hjallastefnuskóla um viðbrögð við t.d. einelti. Þar er neikvæðum samskiptum hafnað, í hvaða mynd sem þau birtast, þar sem þau grafa undan velferð og vellíðan barna og þar með andlegu og síðar líkamlegu heilbrigði þeirra. Þar af leiðandi er öllum þeim aðstæðum breytt ef hin jákvæðu samskipti nást ekki og má þar nefna að frímínútur eru ekki viðhafðar heldur frjálst val um útitíma og að kennarar sinni börnum á útisvæði á sama hátt og annars staðar.

Hinu kynjaskipta skólastarfi er ætlað að styðja bæði stúlkur og drengi á þeirra eigin forsendum og jafnframt að styðja þau frá hamlandi veikleikum í þeim ólíku heimum kynjameningar sem enn ýtir undir gömul kynjahlutverk. Reglubundin kynjablöndun kennir síðan samskipti allt skólaárið þar sem kennarar vinna fyrst og fremst

Lýðræði Hjallastefnunnar og samskiptaréttlæti felst m.a. í valkerfi sem tekur yfirráð af hinum fullorðna og gefur barni og börnum jákvætt vald til að stýra lífi sínu án þess að ganga á rétt annarra. Þannig eru daglegir valfundir Hjallastefnuskóla þar sem öll börn æfast í fundaformi og velja viðfangsefni sín fyrir tiltekinn tíma eftir fullkomlega réttlátu kerfi. Þar æfa þau í fyrsta lagi að vita vilja sinn með umhugsun um það sem er í boði og hvað þau kjósa fyrir sig þá og þá stundina. Í öðru lagi æfa þau sig í að koma skoðunum sínum á framfæri með lýðræðislegum hætti með að tala upphátt af ákveðni og hreinskiptni. Í þriðja lagi er valfundinum og valinu ætlað að hjálpa börnum að vinna úr mótlætinu sem ójákvæmilega fylgir valfundum; að stundum eru aðrir búnir að fá það sem barnið hefði helst kosið sjálf. Þá kemur sú lýðræðisþjálfun að sætta sig við það á jákvæðan hátt og muna að ávallt kemur annað tækifæri til að öðlast það sem ekki tókst núna.

Stöðug þjálfun í að segja skoðanir sínar – og að hlusta á annarra skoðanir – er bæði samskiptaþjálfun og lýðræðisþjálfun. Æfingar Hjallastefnunnar í tjáningu fyrir framan hópinn eins og ræðumennska frá púlti eða frá miðju hópsins „á sólinni“ æfa líka þá grundvallarþætti sem lýðræðisleg samskipti krefjast.

Öll þessi þjálfun er grundvöllur að lýðræðishugsunum barna og þátttöku þeirra síðar meira í lýðræðislegum samskiptum og í öðrum þáttum í lýðræðissamfélagi.

Jákvæðni – Jafnrétti

Fjórða lota; janúar

Jákvæðni; bjartsýni, gleði, ákveðni, hreinskiptni

Jákvæðniþáttur Hjallastefnunnar snýst bæði um viðhorf okkar gagnvart okkur sjálfum og líka um viðhorf okkar og hegðun gagnvart öðru fólki. Því má segja að þjálfun í jákvæðri afstöðu sé meðal annars lykill að farsælu lífi þar sem öllum ber sami réttur, og án jákvæðrar lífsafstöðu mun enginn geta þróað þá virðingu sem þarf til að jafnrétti ríki. Jafnréttishugsjónin er einfaldlega eitt mikilvægasta markmið Hjallastefnunnar. Allt frá millimetralýðræði í leikskóla upp í lýðræðisfundi í grunnskóla er ávallt verið að tryggja börnum jákvæðar leiðir að því að njóta fullra réttinda innan skólans og þjálfa þau í að beita rétti sínum.

Hjallastefnan beitir kynjaskiptum hópum til að auka líkurnar á jafnrétti stúlkna og drengja. Þar gilda hin jákvæðu Hjallastefnuviðhorf að gefa báðum kynjum kost á að þroskast og dafna á eigin forsendum án afskipta eða truflunar frá gagnstæðu kyni en um leið að veita þeim sérstaka uppbót á þeim sviðum sem hafa galdið fyrir kynferði viðkomandi. Þar er öll kynjanámskráin uppbótarvinna sem sjálfkrafa vinnur gegn neikvæðum afleiðingum hefðbundinnar kynjamenningar þar sem drengir hafa verið sviknir um heiðarlegt félagsuppeldi og stúlkur verið sviknar um einstaklingsuppeldi. Þar með þarf ekki að fara gegn neikvæðum einkennum umræddrar kynjamenningar heldur styrkja á jákvæðan hátt það sem upp á vantar.

Í kynjaskiptu starfi fá öll börn að prófa og þróa eiginleika sína, áhuga, leiki, námsvið og verkefni þar sem þeirra eigin hugmyndir ráða ferðinni þar sem annað kynið einokar ekki sviðið á kostnað hins kynsins sem fær þá ekki tækifæri.

Blöndun kynjanna er síðan daglegt viðfangsefni þar sem kynin mætast og æfa samvistir. Markmið blöndunar er fyrst og fremst að skapa jákvæða mynd af hinu kyninu og komast frá þeim „óvinamyndum“ sem gjarnan þróast hjá börnum á grunnskólaaldri gagnvart gagnstæðu kyni. Blöndunarverkefni eru því látlausar jákvæðniæfingar og ef einhver neikvæðni gerir vart við sig í blöndunarstundum, er blöndunin hvíld um tíma og undirbúin vel fyrir næstu skref.

Kynjafræðsla er síðan jafnréttisþáttur kynjanámskrár þar sem fjallað er um hinar ýmsu hliðar misréttis og leiðir til betra lífs með tengingu við veruleika barnanna sjálfra. Fjallað er um kynjamálefni í ljósi fjölmiðla, menningu og lista, í uppeldi og skólastarfi, náms- og starfsvali, í eigin kynjaviðhorfum og staðalmyndum, stjórnámálum og samskiptum kynjanna svo dæmi séu tekin.

Auk jákvæðni viðhorfa Hjallastefnunnar eins og hún birtist í meginreglu tvö, eru hugtökin bjartsýni, gleði, ákveðni og hreinskiptni lotuhugtökin. Þau tvö síðarnefndu eru afar mikilvæg fyrir jafnréttisviðhorf og jafnréttisstarf.

Ákveðnin er þjálfuð til að allir geti tjáð sig og leita réttar síns. Hreinskiptnin er æfð til að geta sagt hug sinn á jákvæðan hátt og án þess að vaða yfir annarra landhelgi á einhvern hátt eins og gerist þegar of lengi er þagað þar til dropinn fyllir mælinn með alvarlegum og neikvæðum afleiðingum.

Vinátta – Heilbrigði og vellíðan

Fimmta lota; febrúar

Vinátta; félagsskapur, umhyggja, nálægð, kærleikur

Fyrsta og síðasta krafa Hjallastefnuskóla er að mæta hverju barni skilyrðislaust og tryggja að hlúð sé að velgengni hvers og eins. Þessi afstaða er kjölfestan fyrir velferð barna, hver kennari/hópstjóri og hver skóli ber ábyrgð á að fylgjast með hverju barni í samvinnu við foreldra og auk þess eru kannanir og gæðaeftirlit meðal leiða sem farnar eru til að gera það sem í mannlegu valdi stendur til að tryggja velferð allra.

Vellíðan barna leggur grunninn að bæði andlegri og líkamlegri heilbrigði þeirra. Vellíðan í skólum byggir Hjallastefnan ekki hvað síst á vináttulotunni þar sem hugtökin félagsskapur, umhyggja, nálægð og kærleikur eru nátengd því að hvert barn skynji sig algjörlega öruggt og elskað innan skólans með traustri og skilyrðislausri umönnun alls umhverfisins.

Vinna í smáhópum og stöðvavinna Hjallastefnuskóla er hluti af félagsþjálfuninni. Þar eru börn hvött til að vinna saman og treysta hvert á annað á meðan kennarinn er meira til aðstoðar. Traustsæfingar eru skipulagðar bæði í lotunni og eins sem hluti daglegar rúttínu yfir tiltekið tímabil. Fullorðnir taka á móti börnum með faðmlögum og börnin æfa knúshringi þar til árangri er náð.

Stöðug þjálfun í jákvæðri orðanotkun styrkir vellíðan hvers barns og þá sérlega æfingar í fallegu orðalagi og viðbrögðum ef eitthvað gengur illa er hluti þessa þáttar. „Þetta gengur betur næst“ eða „hann ruglaðist bara“ eru dæmi um orðalag Hjallastefnunnar til að börnum líði betur með mál sem koma upp í dagsins önn. Mistakaæfingar og mistakavikur eru síðan leið til að styrkja líðan barna enn betur gegn erfiðleikum og umburðarlyndi gagnvart sjálfum sér.

Enn einn afar mikilvægur þáttur í Hjallastefnustarfi er reglubundnar umræður kennara með hópnum um tilfinningar og líðan með hvert öðru og eins um líðan og verkefni sem verið er að fást við hverju sinni. Þessar umræður leggja grunninn að bæði velferð og heilbrigði.

Aðrir þættir Hjallastefnunnar styrkja einnig þennan grunnþátt menntunar. Þar má nefna útikennsluna, daglega hreyfingu þar sem hver kennari fer út með sínum hópi daglega og heimild barna til að fara og fá sér hlaupasprett hvenær sem þau finna fyrir óeirð og hreyfiþörf. Matarstaðlar Hjallastefnunnar eru einnig hluti af heilbrigðisstefnu okkar.

Áræðni – Sköpun

Sjötta lota; mars

Áræðni; kjarkur, kraftur, virkni, frumkvæði

Áræðniþjálfun Hjallastefnunnar hefur oft verið lýst sem þjálfun í að þora að skapa eigið líf og að á grundvelli þess kjarks verði öll sköpun í víðustu merkingu þess orðs möguleg. Eiginleikarnir kjarkur, kraftur, virkni og frumkvæði eru þannig lykilþættir þess að skapa og endurskapa heima og að heiman á hvaða sviði sem er. Áræðnin er hápunktur kynjanámskrárinnar og byggir ofan það sem undan er gengið. Með því er tryggt að kjarkur og kraftur verði ekki yfirgangur á annarra kostnað og að virkni og frumkvæði sé beitt af tillitsemi við aðra og með hagsmuni heildarinnar í huga.

Í skipulagi Hjallastefnuskóla eru fjölmörg atriði sem tengja beint við áræðni og sköpun. Samvinna barna og kennara, stöðugt val, lýðræðisfundir og skólastarf án neikvæðra valdboða eru meðal lykilþátta til að bæla eða brjóta ekki þann skapandi vilja sem gefur áræðni til að lifa lífinu lifandi. Sama samvinna þar sem börn hafa stöðugt áhrif á umhverfi sitt kemur einnig í veg fyrir að barn þrói með sér mótþróa sem mun ekki gagnast til framtíðar. Skapandi efniviður og skapandi kennsluhættir án of mótandi bóka styður einnig við áræðni og sköpun. Áherslan á smíðjur í skólastarfinu eru einnig skýr skilaboð þar sem hópatímar eftir hádegi flesta daga í lotum eru helgaðir list- og verkgreinum. Þar veita kennarar skólans og gestakennarar börnum nýja sýn og gefa þeim kost á nýrri og skapandi reynslu.

Allt almennt starf er síðan helgað því að ýta við frjókornum skapandi hugsunar með ögrandi, heimspekilegum umræðum og með að brjóta fastmótaða hugarramma um það hvað „má“ og hvað „má ekki“ með að ganga út um glugga í stað hurða, hlaupa berfætt úti og snúa dagskránni á hvolf stöku sinnum.

Loturnar líka allt árið

Mikilvægast er síðan að muna að þótt svo að kynjanámskrá Hjallastefnunnar sé tekin í lotunum sex á hverju skólaári og grunnþættir menntunar tengdir þar saman, eru allir þættirnir jafnframt grundvöllur hvers skóladags. Þannig eru lotunum ætlað að skerpa sýn á hvern þátt og tryggja að hver um sig fái sérstaka athygli á tilteknum tímum og að með þeim hætti sameinist þeir smátt og smátt hverri námsgrein og öllum starfsþáttum. Þannig má segja að Hjallastefnuskólar eru ekki aðeins jákvæðir í janúar eða að sköpun eigi að bíða til vorsins í síðustu lotu. Þvert á móti er bæði kynjanámskrá og grunnþættir menntunar ávallt kjarni skólastarfsins þótt svo að kastljósinu sé beint sérstaklega að ákveðnum þáttum í tilteknum lotum til að kenna öllu skólasamfélaginu að samþætta þá inn í starfið smátt og smátt.

Hér er líka mjög mikilvægt að muna að árangur byggir á þeim sannindum að æfingin skapar meistarann. Því er það ekki kennslan í tiltekinni lotu eða í tilteknum hópatíma sem tryggir árangur, heldur stöðug eftirfylgd og áframhaldandi þjálfun. Hinn jákvæði Hjallastefnuagi í fyrstu lotu er gott dæmi hér að lútandi. Þótt svo að kennari hafi verið í móttöku barnanna sinna í fjórar vikur og fylgt eftir umgengnisreglum í forstofu/fatarými, mun það ekki duga fyrir veturinn. Áfram þarf að fara fram, fylgjast með, minna á og hvetja til dáða og hér skiptir aldur barnanna ekki máli – eftirfylgd og æfingarlögmálið gildir upp í 16 ára aldurinn og trúlega enn lengur.

Markmið námsgreina

Íslenska

Traust kunnátta í móðurmáli er meginundirstaða staðgóðrar menntunar og oft hefur verið sagt að lestur sé undirstaða alls náms. Mikilvægt er að efla tjáningu og sköpun í töluðu máli og rituðu, nota málið og kynnast mætti þess. Á Barnabóli vinnum við með markvissa málörvun, talað mál, lestur og stafa innlögn þannig að hver þáttur styður hvern annan. Nákvæm hljóðgreining og öll hljóð stafrófsins eru lögð inn á átta vikum og í lok skólaárs eru flest 5 ára börn farin að kveða að og skrifa stafi. Meginmarkmið í upphafi lestrarnáms og starfa innlagnar er að börn nái góðum árangri í læsi strax í upphafi. Léttlestrarbækur eru í skólanum, þegar stafainnlögn hefur farið fram fá öll börn léttlestrarbækur til að lesa í heima og í skóla. Foreldrar eru í mjög mikilvægu hlutverki í að styrkja og styðja við lestrarþjálfun barna sinna. Lestur er fjölbreyttur og það að lesa fyrir barn er mikilvægur þáttur í öllu lestrarnámi og það að ræða um efnið. Nemendur fá markvissa þjálfun í að nota tungumálið á fjölbreyttan hátt. Allir nemendur skólans fá tækifæri til að hlusta á upplestur og frásagnir.

Markmið

Fimm ára nemendur fá þjálfun í að tjá sig fyrir framan félagá sína og fara í leiki sem gera kröfur um munnleg samskipti. Þeir æfa sig í að segja frá reynslu sinni og upplifun og skiptasta á skoðunum. Þeir fá þjálfun í að kynna verkefni sín fyrir félögum sínum og öðrum.

Í ritun eru nemendur þjálfaðir með fínhyringum á fjölbreyttan hátt. Fá margskonar tækifæri til að skrifa á þann hátt sem þeir eru færir um. Þeir eru æfðir í að lýsa hlutum, atburðum og athöfnum.

Markmið er að nemendur; geti samið einfaldar sögur og ljóð kunni að ríma, fái tilfinningu fyrir hrynjanda orða og geti lesið frá einum staf til annars. Þessum markmiðum náum við m.a. með því að gefa nemendum tækifæri á að hlusta á upplestur og frásagnir. Þjálfá þá í að semja texta við myndir. Leikum okkur með tungumálið, s.s. með rímleikjum, klapp- og orðaleikjum. Fáum þá til frásagnar af viðburðum úr hinu daglega lífi.

Stærðfræði

Verkefni stærðfræðinnar er að finna, skapa, tjá og útskýra hvers kyns regluleika, lögmál, kerfi og mynstur. Hún er þannig ein af mikilvægum leiðum mannsins til að skapa merkingu og skilja náttúru og samfélag. Megintilgangur náms í stærðfræði er að nemendur öðlist alhliða hæfni til að nota stærðfræði sem lifandi verkefni í fjölbreyttum tilgangi og við ólíkar aðstæður. Barnaból leggur áherslu á hlutbundna vinnu þar sem gengið er út frá því að byggja ofan á fyrri reynslu nemenda. Samvinna og upplifun í gegnum verkefni eru þær leiðir sem notaðar eru til frekari náms og nemendur vinna námsefnið sitt sjálfir undir leiðsögn kennara. Öll kennsla skal miðast út frá forsendum hvers og eins þannig að barnið auki skilning sinn, kunnáttu og færni sem kemur því að notum í daglegu lífi.

Markmið

Að börn öðlist jákvæða upplifun af stærðfræðilegum viðfangsefnum.

Að börn öðlist skilning á gildi talna frá 1 – 20 eftir getu og forsendum hvers og eins.

Að börn geti metið hvort tiltekin stærð er stór eða líttill hluti af heild.

Að börn geti skýrt tengsl milli þátta sem þau þekkja í daglega lífinu t.d. fjölskyldutengsl.

Að börn þekki og geti lýst nokkrum flatarmyndum og flokkað þær s.s. hring, þríhyrning, sexhyrning, ferning rétthyrning og samsíðung.

Að börn geti flokkað, lýst, raðað og borið saman hluti eftir lengd, flatarmáli og þyngd og rúmmáli.

Að börn öðlist færni í að búa til samhverfar myndir og form með pappírsbroti og speglun.

Að börn þjálfist í ýmiss konar byggingarleikjum.

Að börn æfi sig í að kanna rúmmál vökva með því að hella á milli íláta og beri saman við upplýsingar um magn á umbúðum.

Náttúrufræði, eðlisvísindi og umhverfismennt

Barnaból leggur áherslu á útikennslu í náttúrufræði þar sem börn kynnast með fjölbreytilegum hætti nánasta umhverfi með vettvangsferðum og rannsóknarleiðöngrum. Að auka á upplifun barna á sínu nánasta umhverfi og þekkja til ýmissa dýra, það er okkar markmið að dýpka þeirra grunnþekkingu.

Markmið

Að börn skoði steina og flokki þá eftir ólíkum eðliseiginleikum, s.s. stærð, lögun, þyngd og áferð.

Að börn ræði um áhrif sólarljóssins á nánasta umhverfi.

Að börn fjalli um veðurfar út frá eigin upplifunum og hugmyndum.

Að börn geri sér grein fyrir fjölbreytni í nýtingu vatnsins á heimili og í umhverfinu, s.s. drykkjarvatni, sundlaugar, gosbrunnar, vökvun.

Að börn þekki helstu lífverur í næsta nágrenni eða heimabyggð.

Að börn séu gerð meðvituð umhverfið og umgengni í því.

Að börn þjálfist í að beita heitum og hugtökum yfir sjáanlega líkamshluta.

Að börn ræði um hollustu matar m.a. með tilliti til tannverndar.

Íþróttir – líkams- og heilsurækt

Helstu þættir heilbrigðis sem leggja skal áherslu á eru; hreyfing, jákvæð sjálfsmynd, næring, hvíld, andleg vellíðan, skapandi hugsun, jákvæð samskipti, öryggi, hreinlæti, kynheilbrigði og skilningur á eigin tilfinningum og annarra.

Hreyfipörf barna er mikil og njóta þau hvernar stundar sem gefst tækifæri til að athafna sig á opnum svæðum og rýmum. Barnaból fléttar hreystikennslu inn í almennt starf þar sem hreyfing er einn af þeim þáttum sem skólinn leggur mikla áherslu á til að ná fram sem bestri líðan barnanna.

Markmið

Að börn takist á við verkefni sem þroska jafnvægisþyngd, sjónskyn, heyrnarskyn, snertiskyn og vöðva- og liðamótaskyn.

Að börn æfist í grunnhreyfingum eins og að; hlaupa, hoppa, skríða, kasta, grípa, rekja, rúlla, snerta og velta sér.

Að börn fari í gönguferðir og stundi útivist á öllum tímum skólaársins.

Samfélagsgreinar

Á Barnaból er haft að markmiði að fræða börn um þjóðtrú Íslendinga, menningu hennar og sögu. Við viljum auka skilning þeirra og þekkingu á ólíkum trúarbrögðum og fræða þau um siðferðileg viðfangsefni og gildi. Mikilvægt er að stuðla að auknum skilningi, gagnkvæmri virðingu og umburðalyndi gagnvart ólíkum trúarbrögðum, menningarsvæðum og lífsviðhorfum.

Allt starf Barnabóls tekur mið af kynjanámskrá Hjallastefnunnar og rauði þráður markmiða aðalnámskrár í lífsleikni speglast í henni. Við byggjum starfið okkar á lotum út frá kynjanámskránni, einstaklings- og félagsþjálfun. Þessar lotur eru:

1. Agi
2. Sjálfstæði
3. Samskipti
4. Jákvæðni
5. Vinátta
6. Áræðni

Markmið

Að börn öðlist skilning á því hvað það þýðir að tilheyra hópi og vera skólafélagi.

Að börn læri hver þjóðhátíðardagur Íslendinga er og að þau viti af þjóðsöngnum, viti hver forseti Íslands er og hvar hann býr. Tileinki sér frásagnir af landnámsmönnum og þekki nöfn nokkurra þeirra.

Kynnist því að í heiminum eru margar þjóðir og mörg tungumál

Þessum markmiðum náum við m.a. með því að skoða nánasta umhverfi. Hitta og eiga samtöl við eldra fólk. Skoða fornar slóðir og kynnast sögu þeirra.

Upplýsinga og tæknimennt

Á Barnabóli er lögð áhersla á að gera börn læs á tækni og upplýsingar með notkun tölvu og spjaldtölvu, sem er nýtt á fjölbreyttan hátt í skólastarfinu.

List- og verkgreinar

Listir og handverk eru svo sterklega samtvinnuð í daglegu lífi okkar að oft á tíðum erum við ekki meðvituð um tilvist þeirra og áhrif. Að tjá sig myndrænt, í handverki, hreyfingu, leik og tónum er mannum eðlislægt. Allir hafa hæfileika til að skapa. Í list- og verkgreinum fá börn margvísleg tækifæri og aðstæður til að þroska þann hæfileika, dýpka og tileinka sér leiðir til að koma sköpun sinni í verk.

Á Barnabóli fá börn tíð tækifæri að æfa sig að dansa við mismunandi aðstæður og tónlist og tjá sig í gegnum dans. Að setja sig í spor annarra er öflug aðferð að tjá tilfinningar sínar og efla samkennd og virðingu.

Á Barnabóli fá börn tækifæri til að æfa fínhyfingar, einbeitingu og skipulag í samþættingu við annað skólastarf.

Á Barnabóli er mikil sönghefð og skipar tónlist fastan sess í öllu skólstarfi. Markmið okkar er að öll börn öðlist færni í að tjá sig í gegnum söng, æfist í samvinnu og samheldni í gegnum söngnum söng. Tónlistin hluti af skólstarfinu og eftir því sem þau eldast nái þau að byggja ofan á söng með flóknari söngtextum, tjáningu og sköpun.

Á Barnabóli er lögð mikil áhersla á hreinlæti, borðsiði og hollustu þegar kemur að mat, hvort sem um hádegisverð er að ræða eða þegar börn fá að elda og eða baka sjálf. Við samþættum heimilisfræði einnig mikið við stærðfræði.

Erlend tungumál

Á Barnabóli er haft að leiðarljósi að byggja upp jákvætt viðhorf og áhuga á ensku. Við leggjum áherslu á að örva börn til að nota málið á einfaldan hátt í leik og starfi. Við kennum í stuttum lotum í gegnum söng og leik og teljum mikilvægt að nemendur fái möguleika á að hlusta á enska tungu og læri þannig blæbrigði og hljóðm tungumálsins.

Markmið

Að börn fái áhuga á tungumálinu, séu ófeimin við að taka þátt í leikjum á ensku með gestakennara, geti notað helstu kveðjur og kurteisisorð og geti sungið einfalda söngva á ensku með látbragði.